

Açyk hat! . .

Category: Kitapcy, Publisistika
написано kitapcy | 26 январа, 2025
Açyk hat!.. АÇЫК НАТ!..

Şu gün wagty yza sarap, 1999-njy ýylyň 17-nji awgustyndaky Uly Marmara ýer titremesinden soň şol wagtyň premýer-ministri merhum Bülent Ejewite ýazan açyk hatymy bilelikde okalyň.

* * *

«Hormatly Bülent Ejewit!

«Asyryň heläkçiligi» hasaplanan ýer yranmasyndan bäri adatdan daşary depgin bilen işleýärsiňiz. Ukusyz, belki-de garamabasmalardan doly gijeleri geçirýänsiňiz. Müňlerçe raýatymyzyň ölümüne, on müňlerçesiniň ýaralanmagyna sebäp bolan heläkçiligiň eserdeňligiňizi düýbünden sarsdyrandygyny teleýaýlymlarda görünyän ýadaw we gamgyn bakyşlaryňyzdanam görüp bolýar.

Emma ýene şol teleýaýlymlar barha gyňyrlaşýandygyňyzy, hoşgylawlygyňyzy ýitirmäge başlandygyňyzy we jemgyýetde uly at-abraýdan peýdalanýan birkemsiz, dana döwlet işgäri aýratynlygyňyzdan daşlaşýandygyňyzy-da görkezýär.

Mysal üçin ýer yranan sebitlerden gelen käbir habarlara nägileligiňizi bildirende, size gelişmeýän tarzde «Bir kysym habar beriş serişdesi!» diýmegiňizi, munuň bilenem çäklenmän RTÜK-i (Teleradioýaýlymlaryna gözegçilik edýän edara) iş başyna çagyrmagyňyz, diş gyjap gelen RTÜK işgärleriniň Kanal-6 teleýaýlymyny bir hepdeläp ýapmagy siziň üçin örän gelişiksiz üýtgeşmeler boldy.

Bu temmi çäresine dünýä jemgyýetçiliginde hökümetiň tebigy betbagtçylygyň garşysyndaky nalajedeýinliginiň subutnamasy hökmünde baha berildi.

Hormatly Ejewit!

Ok ýaly dogry şahslygyňyzdan alýan batyrgaýlygym bilen käbir hakykatlary ýatlatmagy žurnalistlik kärimiňem, ýönekeý raýatlyk borjумыňam gaýragoýulmasyzlygy hasaplaýaryn:

Jemgyýetde «Garaoglan» tupanyny galdyryp, birnäçe ýyllap adyna «Bozuk düzgün» diýen ýer we struktura talaňçylygyna esaslanýan ysly sistemaňyz ýer sarsgyny bilen birlikde harabalygyň aşagynda galdy. Ildeşlerimiz şunça kösençligiň arasynda ýer yranmasyny betbagtlyga öwren düýp uly sebäbiň sistemanyň hut özüdigini gördi.

Populist we makiawellist syýasatçylaryň şahsy bähbitlerine gabat gelyändigigi üçin häzirki güne çenli wezipe satyn almalara, adalatsyzlyga, körsowatlyga, korrupsiýa, parapuşgeşe we ogurlyga arka duran porsy ysly talaňçy sistema betbagtlygyň garşysynda ejiz ýagdaýa düşüşi ýaly, size we hökümetiňize bildirilýän ynamy-da köki-damary bilen sarsdyrды... Ýogsam bolmasa diş gyjamagyň ýerine «käbir syýasatçylaryň döwleti kiçeldip, döwletiň guramaçylyk ukybyny we aktiv göreş güýjüni ýok edendiklerini» boýun alyp, bu gowşaklygy aradan aýyrmak üçin jan edýändigini aýdyp bilerdiňiz. TW habarlaryna gaharlanyp, ýangynyň üstüne benzin sepelemäge barýan, ur diýseň öldürýän RTÜK-i çagyrmagyň ýerine, ony ekrandaky ajy hakykatlary, talaňçy sistemany halka düşündirmegiň serişdesi hökmünde peýdalanyp bilerdiňiz. Gynansak-da beýtmediňiz, gaýtam senzura girizip, «žurnalist premýer-ministr» hökmünde taryha girme şowsuzlygyna uçradyňyz. Hormatly premýer-ministr!

Ykdysady ösüşi we döwlet girdejisiniň adalatly paýlanşygyny bökdeýän şeýle talaňçy sistemanyň arhitektory siz dälсиňiz. Käbir toparlary uçursyz baýlaşdyran, ýöne şol bir wagtyň özünde garyplaşmagyňam sebäbi bolan, ýer we struktura esaslanýan sistemadan dynnym ýaly-da peýda görmeýsiňiz ýaly, döwletiň berýän mümkinçiliklerinden peýdalanyp, doganlaryňyza, ýegenleriňize, gaýynagalaryňyza we şübheli kişilere edenini

etdirmediňiz. Tersine, iň kynyny başardyňyz we arassalygyňyza galdyňyz.

Jemgyýetçilik ýer yranmasyny betbagtlyga öwren düýp betbagtlygyň, ýagny sistemanyň jogapkärçilige çekilme wagtynyň gelendigine ynanýar we düýpli üýtgeşmä garaşýar.

Şeýle bolýan bolsa, siz nämä dursuňyz, hormatly Ejewit!

Rewolýusionerlige barýan ýol halkara arbitraža gol çekmekden däl-de, ýer yranmasy bilen birlikde çöken çüýrük sistemany üýtgetmekden geçýär.

Bu taryhy pursaty sypdyрмаň.

Ýaralar saralyp durka, iň bolmanda şu gezek ýara neşter atmagy ýatdan çykarmaň. Mundan beýläk ýer yranmasynda ölüp gitmek türk raýatynyň ýazgydy bolmasyn.

Ýaralarymyzyň halal etmän saralmagyny, bitmegini dileýärim.

Hormatlamak bilen.»

* * *

Okan hatyňyz 1999-njy ýylyň 29-njy awgustynda ýazyldy. Ondan bäri 24 ýyl geçdi.

Başymyzdan geçiren soňky tebigy betbagtlygymyzda ýüregimiz daglanyp, ýene bir gezek şuňa şaýat bolduk: aradan şunça wagtyň dowamynda emelsizligiň, geleňsizligiň, ukypsyzlygyň belende göterilip, ylmy akyl-paýhasyň terk edilen ýeke-ýalňyz we negözel ýurdumyzda ýer yranmasynda ölüp gitmek, gynansak-da, ildeşlerimiziň üýtgewsiz ýazgydy bolup galdy!..

Has köp zatlary ýazsa bolardy, ýöne, ynanyň, şu zatlardan soň ýeke setir ýazasym gelenok!

Ýalňyşlyklary aýtmakdan, duýdurmakdan ýaña dilime tüý çykdy!
Ýöne diňleýän barmy näme?
Ýurdumyz abat bolsun, halkymyzyň başy dik bolsun...
Ugur DÜNDAR.

«SÖZCÜ» gazetini, 24.02.2023 ý. Publisistika